

wilbe ogsaa blive det for Lærerne, thi den vilde nødvendig drive Lærerne ind paa den Tanke: Det er jo Skoleinspektøren, vi først og sidst maa se at komme til at staa os godt med, og i sidste Instants Forældrene, ja, maaste ikke engang dem. Dernæst vilde det ogsaa være en dyr Fornøielse at faae disse Skoleinspektører indførte. Vi vilde jo faae en Snæs Stykker, og enhver af dem skal efter Lovforslagets § 36 have en fast Løn af 4,300 Kr., og dernæst skulle de have 6 Kr. daglig i Diæter. Jeg tænker, at de ville blive meget flittige til at reise omkring (Berg: Det er ikke saa fedt.). Det ærede Medlem fra Kolding (Berg) synes ikke, det er saa fedt; jeg synes dog, at 4,300 Kr. i fast Løn og 6 Kr. om Dagen i Diæter slet ikke er saa daarligt, men det ærede Medlem og jeg har maaste en forskjellig Opfattelse af, hvad der er fedt (Berg: Det ærede Medlem har jo selv 6 Kr. om Dagen i Diæter!). Men jeg har ikke 4,300 Kr. i fast Løn (Berg: Ikke det?) Maaste det ærede Medlem fra Kolding har det, det skal jeg ikke inlabe mig paa. Det er en Skare af nye Embedsmænd, der her søges indført, som jeg ikke kan være med til, og som jeg ikke paa nogen Maade kan eller vil give min Tilslutning til. Det er iøvrigt betegnende, naar man ser den Række nye Lovforslag, som det høie Ministerium iaar har forelagt begge Thing, at det ikke fremkommer et Lovforslag, uden at Regeringen søger at faae en hel ny Skare Embedsmænd frem. Dersom man vilde gjøre statistiske Optegnelser og samle Materiale i den Retning, saa vilde man se, at det blev afskillige Hundreder, der iaar bydes os af nye Embeds- og Bestillingsmænd. Det vil ikke være ret længe, førend det bliver saaledes her i Danmark, hvis man følger denne Vej, at hvert andet Menneske faaer en Embedsmand til at passe paa sig; men det forekommer mig ikke at være stemmende med de Grundsetninger, man bør hylbe i et Land, hvor man som her har en fri Forfatning. Jeg beundrer dernæst den Omhu, hvormed den ærede Minister har søgt at faae den private Skole ind under Statens Kontrol. Det er netop et Fortrin ved den private Skole, at for den bærer Forældrene og kun disse Ansvar, og den har derfor heller intet andet Tilsyn end de aarlige Examina, der afholdes af Stedets Skolekommission. De private Skoler staa ikke under Provst og Bisp, og jeg haaber, at de heller aldrig skulle komme under Skoleinspektører. Den høitærede Minister ønsker imidlertid ikke denne Frihed for de private Skoler. Det er en forunderlig Omhu, hvormed han har søgt at føre dem ind under Statens Kontrol. Hver Gang der i Lovforslaget er Tale om at tilskyde en Smule af Kommunkassen til de private Skoler, saa er det bestandig med dette for Øie: men saa skulle I sælge den Frihed, I have. Jeg haaber, at Fristolen eller Friskolebefolkningen ikke vil lade sig forlede af dette. Jeg haaber, at den ikke lig Gfau vil sælge

sin Ret for en Ret Lindser. Jeg ser ogsaa, at den høitærede Minister forlanger af de private Skolelærere, ikke alene af dem, der i Fremtiden antages, men ogsaa af dem, der allerede eksistere, at de skulle møde for Skolekommissionen med Attest for „hæderlig Vandel“. Dette forekommer mig ogsaa at være et mærkeligt Bink i Retning af den Kjærlighed, den høitærede Minister, synes at have til de private Skoler. Hvorfor stiller da Ministeren ikke Forholdet lige, hvorfor lader han ikke de offentlige Skolers Lærere møde med en saadan Hæderlighedsattest? Er der den høitærede Minister, fordi en Mand søger et Embede, at han just derfor fører en ulastelig Vandel? Men spørger jeg, hvad bliver der ifølge dette Lovforslag af kommunal Frihed, kommunal Selvstændighed og kommunal Selvførelse, ser jeg ikke rettere, end at Lovforslagets § 18 tilfigter at strinlægge enhver Indflydelse fra Kommunernes Side. Jeg ser vel, at den høitærede Minister paabyder Skoledirektionerne, at de skulle sende de Planer, de udarbejde for Skolernes Antal og Distrikter, Lærernes Lønninger, Undervisningens Løber, Lære-Gjenstandenes Omfang og Fordeling osv., til Skolekommissionen, men ifølge Paragrafen vil Skolekommissionerne kun faae en raadgivende Indflydelse. Billige Skolekommissionerne ikke den Plan, Skoledirektionerne har tilsendt dem, kunne de vel gjøre deres Bemærkninger, men baste de sig ikke for Skoledirektionerne, afgjør Ministeren Sagen. Med Hensyn til Afstedigelserne synes Lovforslagets § 31 at gjøre et lille Lilløb i Retning af at give Kommunebestyrelserne Indflydelse paa dette Forhold. Men naar man ser næriere til, ser jeg egentlig ikke, at der bydes andet end, hvad man under de nuværende Forhold dog maa have. Der staaer i § 31: „Finder Skoledirektionen, at en Skolelærer har gjort sig skyldig i gjentagende eller grov Forsømmelse eller i et andet saa utilbørligt Forhold, at han bør fjernes fra sit Embede, kan den suspendere ham og indstille til Ministeriet, at han afskediges“. Det forekommer mig, at det Samme maa være Tilfældet efter den Lovgivning, vi have. Det vilde jo dog være høist uforsvarligt, dersom en Skolelærer, der gjorde sig skyldig i gjentagende grov Forsømmelse eller andet utilbørligt Forhold, ifølge de nuværende Lovbestemmelser kunde blive siddende i sit Embede. Jeg vil sige i Modfætning til den første ærede Læser, at jeg hellere vil blive staaende ved den nuværende Ordning end gaa til den Ordning, som bydes os her ved det Lovforslag, der foreligger her til Behandling. Men ærede Medlemmer maa ikke tro, at jeg stiller mig paa det Standpunkt, at jeg ikke vil være med til en Reform af vort nu bestaaende Almueskolevæsen. Jeg kan kun ikke bruge dette Grundlag for en Reform, fordi det peger i en Retning, hvori jeg ikke vil gaa. Men jeg vil henstille til det høitærede Things og det eventuelle Udvalgs Over-